

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, 135/04, 36/09 - др. закон, 36/09, 72/09 - др. закон, 43/11 - УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон, 94/24 - др. закон) утврђена је обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину у области просторног и урбанистичког планирања, с тим да јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, одређује врсте планова за које се израђује стратешка процена утицаја на животну средину.

Скупштина Града Новог Сада донела је Одлуку о одређивању врсте планских докумената за које се израђује стратешка процена утицаја на животну средину („Службени лист Града Новог Сада“, број 55/25).

Одлуком о изради измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ветерник (локалитет на парцелама бр. 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 КО Ветерник) („Службени лист Града Новог Сада“, број 59/25) чији је саставни део Решење о спровођењу поступка стратешке процене утицаја измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ветерник (локалитет на парцелама бр. 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 КО Ветерник) на животну средину, број V-35-543/25 од 10. октобра 2025. године, које је донела Градска управа за урбанизам и грађевинске послове, утврђена је обавеза спровођењу поступка стратешке процене утицаја.

Овим решењем дефинисано је да се спроводи поступак стратешке процене утицаја измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ветерник (локалитет на парцелама бр. 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 КО Ветерник) на животну средину, као и да ће Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину бити изложен на јавни увид заједно са Нацртом плана.

Стратешком проценом утврдиће се утицај планираног решења на животну средину у циљу утврђивања смерница за заштиту животне средине, којима ће се обезбедити заштита животне средине и унапређивање одрживог развоја сагледавањем свих негативних промена у просторно-функционалној организацији.

У оквиру стратешке процене утицаја плана на животну средину разматраће се постојеће стање животне средине на простору обухваћеним планом, значај и карактеристике плана, карактеристике утицаја планираних садржаја на животну средину и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за утврђивање могућих значајних непосредних и посредних утицаја на животну средину, узимајући у обзир планиране намене објеката и намену површина на овом подручју.

Извештај о стратешкој процени утицаја измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ветерник (локалитет на парцелама бр. 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 КО Ветерник) на животну средину (у даљем тексту: Извештај) урађен је у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 94/24).

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. Кратак преглед циљева и садржаја плана

Циљ израде и доношење овог плана је да се промени намена из пословања у вишепородично становање како би се омогућила изградња вишепородичних стамбених објеката чиме ће се интензивирати коришћење грађевинског земљишта и повећати рационалност његовог коришћења. Измена ће се радити тако да се у највећој мери оствари оптималан однос са суседним наменама, првенствено са породичним становањем са западне стране, а прилагодиће се саобраћајно решење новом концепту просторне организације.

План ће садржати нарочито: границу обухвата, намену земљишта, регулационе и грађевинске линије, нивелационе коте улица и површина јавне намене, коридоре и капацитете за саобраћајну, енергетску, комуналну и другу инфраструктуру, мере заштите простора, правила уређења и правила грађења за планирану намену, као и друге елементе значајне за спровођење Плана.

2.2. Веза са плановима вишег реда и другим плановима

Основ за израду Плана је Просторни план Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/12, 9/21, 35/24 и 37/24). Просторним планом је дефинисана обавеза израде плана генералне регулације за насеље, са атаром. Такође, дефинисани су програмски елементи (предвиђени привредни, демографски, социјални развој), те су сагледане потребе насеља (привреда, центри, јавне службе) на основу којих је израђен План генералне регулације насељеног места Ветерник („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 27/15, 14/17, 55/18, 22/19, 35/19, 9/20, 13/21 – др. план, 32/22, 18/24, 35/24 и 51/24). Планом генералне регулације, за предметни обухват Плана, утврђена је намена којим су дефинисане намене пословање секундарног и терцијарног сектора и јавна саобраћајна површина.

2.3. Концепција просторног уређења

Концепт уређења предметног простора се мења у односу на досадашње решење. Дуж секундарног одбрамбеног насипа, између спортског комплекса ФК „Војводина“ „Вујадин Бошков“ који је са источне стране, и породичног становања са западне стране, формираће се потез на ком се планирају вишепородични објекти средњих густина, односно ниске спратности. Планом ће се детаљно дефинисати правила уређења и грађења за намену вишепородичног становања спратности П+2+ПС, индекса заузетости до 50%. Такође, озелењено мора бити 30% парцеле. Планско решење ће се ускладити

са условима имаоца јавних овлашћења, актуелним потребама корисника у оквиру просторних могућности и осталим релевантним условима.

Преиспитаће се саобраћајно решење које подразумева просторну дистрибуцију саобраћајних површина, начин решавања колског приступа као и решавање мирујућег саобраћаја. Парцела број 3625/5 се намењује вишепородичном становању, уместо раније намене за јавну саобраћајну површину-улицу, како би се формирао јединствен простор за организацију планиране намене

Биланс површина

Табела биланса површина

Намена:				Површина (ha):
вишепородично становање				0.96
секундарни	одбрамбени	насип	са	0.02
саобраћајницом				
УКУПНО:				0,98

2.4. Карактеристике животне средине и разматрана питања и проблеми из области заштите животне средине у плану

Животна средина, као специфична медијум у коме се одражавају последице свих човекових активности, мора се посматрати у оквиру ширег друштвеног контекста, односно укупне социјалне, привредне и економске ситуације. Процес интегрисања животне средине у друге секторске политике омогућује усклађивање различитих интереса и дистизање циљева одрживог развоја.

У оквиру предметних Измена и допуна плана којим се предвиђа промена намене простора из пословања у зону вишепородичног становања, а који обухвата и подручје секундарног насипа, извршена је анализа основних карактеристика животне средине од значаја за планирање и реализацију намене.

Разматрани су постојећи квалитет ваздуха, воде и земљишта, са посебним освртом на могуће утицаје будуће стамбене изградње и повећање интензитета саобраћаја. Анализирани су хидролошки услови, ниво подземних вода и функција секундарног насипа у систему заштите од поплава, укључујући ограничења у коришћењу простора с обзиром на постојећи секундарни насип.

Посебна пажња посвећена је нивоу буке, управљању комуналним отпадом, као и капацитетима постојеће и планиране инфраструктуре. Сагледано је стање постојећих

зелених површина, уз потребу њиховог очувања и унапређења у складу са стамбеном наменом.

На основу извршене анализе, дефинисали су се услови и мере заштите животне средине, у циљу обезбеђивања одрживог развоја простора и смањења потенцијалних негативних утицаја планиране намене.

Приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Овом стратешком проценом, у складу са донетим Решењем о спровођењу поступка стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину, нису разматрани прекогранични утицаји, из тог разлога што нема планом предвиђених садржаја у простору који би у току експлоатације својим технолошким поступком могли имати прекограничне утицаје.

2.5. Приказ планом предвиђених варијантних решења у контексту заштите животне средине

Предметним планом нису предвиђена варијантна решења.

На основу Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у Извештају су разматране две варијанте: варијанта да се план не усвоји и варијанта да се план усвоји.

Укупни ефекти Плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима плана. Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало усвајање или неусвајање предметног плана, стратешка процена се бави разрадом обе варијанте.

Детаљнији приказ варијанти дат је у поглављу 5.

2.6. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама

За израду Плана услове су доставиле следеће институције:

- 1) Завод за заштиту споменика културе,
- 2) МУП, Сектор за венредне ситуације,
- 3) ЈКП „Чистоћа“;
- 4) ЈКП „Градско зеленило“,
- 5) Покрајински завод за заштиту природе,
- 6) Електродистрибуција „Нови Сад“,
- 7) „Електромрежа Србије“, а.д.,
- 8) ЈКП „Информатика“,
- 9) ЈП „Србијасгас“,
- 10) „Нови Сад-гас“, д.о.о.,

- 11) „Телеком Србија“, а.д,
- 12) ЈКП „Водовод и канализација“,
- 13) ЈВП „Воде Војводине“.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНА

3.1. Природне карактеристике

3.1.1. Инжењерско-геолошке карактеристике и погодност терена за изградњу

Рејонизација терена извршена је према основним критеријумима као што су: литолошки састав, физичко-механичке особине постојећих литолошких чланова, ниво подземне воде и геоморфолошке карактеристике терена.

На основу инжењерско -геолошке карте, која је рађена за потребе израде Просторног Плана Града Новог Сада, на простору у обухвата Измена и допуна плана заступљен је терен непогодан за градњу (оријентационо дозвољено оптерећење износи 1,5-0,5 kg/cm²).

Литолошку класификацију чини старији речни нанос (глиновито-песквит, до извесног степена консолидован).

Предметни простор се налази у оквиру зоне штетног утицаја подземних вода на градњу.

3.1.2. Педолошка структура

Заступљен тип земљишта на на простору у обухвата Измена и допуна плана је чернозем на алувијалном наносу-излужен.

3.1.3. Сеизмичке карактеристике

Сеизмичке карактеристике условљене су инжењерско – геолошким карактеристикама тла, дубином подземних вода, резонантним карактеристикама тла и другим факторима.

Према карти сеизмичке рејонизације Србије подручје града Новог Сада налази се у зони осмог степена MCS скале. Утврђен степен сеизмичког интензитета може се разликовати за $\pm 1^\circ$ MCS што је потребно проверити истражним радовима.

3.1.4. Климатске карактеристике

Клима је умерено-континенталног типа са карактеристикама субхумидне и микротермалне климе. Главне карактеристике овог типа климе су топла и сува лета са

малом количином падавина, док су зиме хладне, са снежним падавинама. Пролећни и јесењи месеци су умерено топли и одликују се већом количином падавина.

Временска расподела падавина се карактерише са два максимума: јули 72,8 mm/m² и децембар 58,5 mm/m², и два минимума - март 35,3 mm/m² и септембар 33,4 mm/m², при чему је укупна сума воде од падавина 593 mm/m².

Релативна влажност ваздуха је у распону од 60-80% током целе године.

Најчешћи ветар је из југоисточног и северозападног правца. Остали правци ветра нису посебно значајни. Јачина ветра је између 0,81-1,31 m/s.

3.1.5. Заштићена природна добра

На простору у обухвату Измена и допуна плана нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, еколошких коридора од међународног, регионалног или локалног значаја еколошке мреже Републике Србије.

3.1.6. Зеленило – постојеће стање вегетације

На обухваћеном простору евидентирано је неколико појединачних стабала високе лишћарске вегетације и групације жбунастих врста позициониране уз постојеће објекте.

Остатак простора је насут туцаником.

3.2. Створене карактеристике

3.2.1. Заштићена културна добра

На простору у обухвату Измена и допуна плана нема евидентираних културних добара.

3.2.2. Идентификација хазарда

Идентификација хазарда на предметном простору обухвата препознавање потенцијалних природних и антропогених опасности које могу утицати на планирану намену вишепородичног становања, посебно имајући у виду присуство секундарног насипа.

Као доминантан природни хазард издваја се ризик од поплава, условљен близином водотока, високим нивоом подземних вода и могућим отказом или преливањем секундарног насипа.

Такође, након реализације планских решења могу се јавити акцидентне ситуације, укључујући хаварије на инфраструктурним системима (водовод, канализација, енергетска мрежа), као и ризик од пожара у условима повећане густине становања.

3.3. Опремљеност инфраструктуром

3.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Источна граница обухваћеног простора ослања се на Улицу хероја са Кошара која је категорисана као главна саобраћајница. У оквиру поречног профила ове улице постоји изграђен коловоз ширине 6,5 m, док пешачке и бицикличке стазе нису изграђене. Осим путничких аутомобила, доставних и комуналних возила, овом улицом саобраћају тешка теретна возила која превозе речне агрегате од сепаратора на Дунаву ка Новосадском путу.

Са источне стране, предметни простор се ослања на Улицу Николе Михајловића која је категорисана као стамбена улица. Саобраћајне површине у оквиру ове улице нису изведене, а моторна возила саобраћају преко пута без коловозног застора.

Најближе стајалиште јавног градског превоза путника налази се на приближно 200 m северно и јужно од обухваћеног простора, односно у Улици Новосадски пут и Улица Ветерничка.

3.3.2. Водна инфраструктура

3.3.2.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом предметног простора није решено преко водоводног система Града Новог Сада, с обзиром да није постојала потреба за тим. Примарна водоводна мрежа изграђена је северно од предметног простора, дуж Новосадском путу, профила Ø 250 mm и Ø 350 mm.

Сагледавајући постојећи начин снабдевања водом може се констатовати да је он у складу са досадашњом наменом простора.

3.3.2.2. Одвођење отпадних вода

Одвођење отпадних вода врши се преко постојеће канализационе мреже, канализационог система Града Новог Сада. Секундарна канализацијона мрежа се налази уз западну границу обухвата, профила Ø 250 mm.

Постојећа канализациона мрежа својим капацитетом задовољава потребе за одвођењем отпадних вода.

3.3.2.3. Одвођење атмосферских вода

Одвођење атмосферских вода одвија се преко отворене каналске мреже са оријентацијом према отвореним каналима који функционишу у склопу мелиорационог слива „Ветераник“.

Сагледавајући постојеће стање одвођења атмосферских вода, може се констатовати да је оно у складу са досадашњом наменом простора.

3.3.2.4. Одбрана од поплава

Уз источну границу обухвата плана налази се секундарни насип „Ветернички“, уз који је дефинисан заштитни појас који улази у обухват Плана.

3.3.3. Енергетска инфраструктура

Обухваћени простор има делимично изграђену електроенергетску, гасну и мрежу електронских комуникација. Основни објекат за снабдевање електричном енергијом је трансформаторска станица (ТС) 110/20 kV "Нови Сад 7" а за снабдевање гасом мерно-регулациона станица (МРС) "Ветерник". Телекомуникациони систем се снабдева из примарне мреже и удаљених претплатничких степена од којих се води телекомуникациона мрежа до појединих објеката на подручју. На целокупном подручју је доступан сигнал свих мобилних оператера.

3.4. Мониторинг животне средине

На простору у обухвату Измена и допуна Плана, као и у непосредној близини не постоје мерна места за праћење мониторинга животне средине.

4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

4.1. Општи циљеви

Дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја врши се на основу постојећег стања и капацитета простора, потреба за заштитом као и на основу смерница из планских докумената вишег хијерархијског нивоа. Општим циљевима стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избора индикатора којима ће се мерити њихова оствареност, у циљу очувања животне средине као и спровођење принципа одрживог просторног развоја подручја плана.

Општи циљеви стратешке процене утицаја одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ветерник на животну средину су:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног економског развоја,
- обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог (уравнотеженог) развоја у области животне средине, економске и друштвене сфере,
- обезбеђење адекватне превенције, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара,
- сузбијање непланске изградње и коришћења простора.

4.2. Посебни циљеви

Посебни циљеви стратешке процене представљају разраду општих циљева. Они се дефинишу на основу наведених општих циљева стратешке процене, дефинисаних планских поставки и концепција.

Они треба да обезбеде субјектима одлучивања јасну слику о суштинских утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине и реализације основних начела одржавања развоја.

Посебни циљеви стратешке процене утицаја одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ветерник на животну средину односе се на:

- обезбеђивање заштите од поплава кроз очување функционалности секундарног насипа и примену одговарајућих урбанистичко-техничких услова градње,
- очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода, уз контролу испуштања отпадних вода и развој адекватне канализационе инфраструктуре,
- смањење загађења ваздуха и буке кроз планирање саобраћаја,
- обезбеђивање довољних површина под зеленилом и очување биодиверзитета, уз унапређење микроклиматских услова,
- развој и унапређење инфраструктурних система (водоснабдевање, канализација, енергетика, управљање отпадом) у складу са планираним повећањем броја корисника простора,
- смањење ризика од акцидентних ситуација (пожари, хаварије инфраструктуре) кроз примену превентивних и заштитних мера,
- усклађивање планирања простора са принципима климатске отпорности, укључујући прилагођавање на екстремне временске услове и управљање атмосферским водама.

4.3. Избор индикатора

На основу дефинисаних посебних циљева, врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори су веома прикладни за мерења и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Они представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за планирање.

Да би индикатори били поуздани на свим нивоима планирања као инструмент за компарацију, неопходан је усаглашен систем праћења који подразумева:

- јединствене показатеље,
- јединице мерења,
- метод мерења,
- период праћења,
- начин обраде података,
- приказивање резултата.

Подаци се прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама: статистичким заводима, заводима за јавно здравље и здравствену заштиту, хидрометеоролошким службама, геолошким и геодетским заводима, заводима за заштиту природе и др.

Приказ индикатора одрживог развоја је лимитиран начином прикупљања и обраде статистичких података. Индикатори одрживог развоја морају бити коришћени у контактима са међународним организацијама и институцијама.

На простору у обухвату плана, као и у непосредној близини, релевантни су следећи индикатори:

- концентрације PM_{10} и $PM_{2.5}$, NO_2 , SO_2 и CO у ваздуху,
- број дана са прекорачењем граничних вредности,
- стање и функционалност секундарног насипа и режим заштитног појаса,
- квалитет површинских вода (БПК₅, ХПК, суспендоване материје),
- квалитет подземних вода (нитрати, тешки метали),
- ниво подземних вода и учесталост плављења,
- ниво буке у дневном и ноћном периоду и број изложених становника,
- проценат озелењавања на парцели,
- количина комуналног отпада по становнику,
- покривеност и капацитети водоводне, канализационе и енергетске инфраструктуре,
- температурни услови (урбано топлотно острво).

5. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде Стратешке процене утицаја на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности.

5.1. Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са мерама заштите и варијантно решење у случају нереализовања плана

Закон не прописује шта су варијантна решења Плана која подлежу стратешкој процени утицаја.

Планом нису разматрана варијантна решења, али имајући у виду чињеницу да је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину прописана обавеза разматрања варијантних решења, у Извештају су разматране две могуће варијанте:

- **Варијанта I** - да се предметне Измене и допуне Плана не усвоје;
- **Варијанта II** - да се предметне Измене и допуне Плана усвоје и имплементирају.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења плана.

Приказ Варијанте I – неусвајање предметних измена Плана

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Непостојање Плана значи непостојање адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово коришћење уз обавезне мере заштите и унапређења животне средине, прописане Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину.

Варијанта неусвајања Измена и допуна плана подразумева задржавање постојеће намене простора и начина коришћења, без системског уређења и унапређења простора у складу са планираним развојем.

У том случају, предметни простор би био намењен пословању, уз могућност појаве негативних утицаја на животну средину, као што су потенцијална контаминација земљишта, загађење ваздуха и повећан ниво буке. Изостанак планског уређења може довести до неадекватног и некоординисаног развоја, без обезбеђивања потребних капацитета инфраструктуре.

Такође, у условима неусвајања предметних Измена и допуна плана не би дошло до унапређења и контроле режима коришћења простора у зони секундарног насипа, што може повећати ризике по људе и имовину.

Са аспекта заштите животне средине, ова варијанта не обезбеђује унапређење квалитета простора, већ задржава постојеће стање и ограничене могућности за примену мера заштите, санације и контроле утицаја.

Приказ Варијанте II - усвајање и имплементирање предметних измена Плана

Прихватањем Варијанте II створили би се услови за побољшање квалитета живота грађана, уз спровођење мера заштите и унапређења животне средине прописаних Планом и Стратешком проценом утицаја.

Усвајање предметних измена представља варијанту којом се стварају услови за:

- обезбеђивање заштите од поплава кроз очување функционалности секундарног насипа, поштовање режима заштитног појаса и примену одговарајућих урбанистичко-техничких услова градње,
- очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода, уз контролу испуштања отпадних вода и развој адекватне канализационе инфраструктуре,
- смањење загађења ваздуха и буке кроз планирање саобраћаја,
- обезбеђивање довољних површина под зеленилом и очување биодиверзитета, уз унапређење микроклиматских услова,
- развој и унапређење инфраструктурних система (водоснабдевање, канализација, енергетика, управљање отпадом) у складу са планираним повећањем броја корисника простора,
- смањење ризика од акцидентних ситуација (пожари, хаварије инфраструктуре) кроз примену превентивних и заштитних мера,
- усклађивање планирања простора са принципима климатске отпорности, укључујући прилагођавање на екстремне временске услове и управљање атмосферским водама.

5.2. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине

Поређење варијанти је извршено на основу анализе свих позитивних и негативних утицаја које би оне имале на простор, а који су дати у претходном поглављу.

Најприхватљивија варијанта у погледу заштите животне средине, јесте она варијанта која би омогућила побољшање квалитета животне средине применом мера за спречавање негативних утицаја, поштовање принципа одрживог развоја, као и рационално коришћење свих природних ресурса.

Усвајањем предметних измена Плана омогућава се трансформација простора у складу са савременим урбанистичким и еколошким стандардима, кроз увођење намене вишепородичног становања, развој адекватне инфраструктуре и уређење зелених површина. Планским решењем се дефинишу јасни услови градње и коришћења простора.

Посебан значај има уређење и заштита простора у зони секундарног насипа, кроз дефинисање режима коришћења, мера заштите од поплава и контролу изградње, чиме се повећава безбедност људи и имовине.

Такође, план омогућава унапређење квалитета ваздуха, воде и земљишта, као и системско решавање управљања отпадом и комуналне инфраструктуре.

Сагледавајући све наведено, варијанта усвајања плана представља повољније решење са аспекта заштите животне средине, рационалног коришћења простора и дугорочног одрживог развоја.

5.3. Вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност, временска и просторна димензија утицаја плана

У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте плана на животну средину. Као основа за развој ове методе послужиле су методе које су потврдиле своју вредност у земљама Европске уније.

Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак + на позитивне промене (табела 3).

Табела 3: Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	-3	Јак негативан утицај
Већи	-2	Већи негативан утицај
Мањи	-1	Мањи негативан утицај
Нема утицаја/нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података
Позитиван	+1	Мањи позитиван утицај
Повољан	+2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+3	Јак позитиван утицај

Табела 4: Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у простору регије
Општински	О	Могућ утицај у простору општине
Градски	Г	Могућ утицај у подручју града
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу града

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Плана. Вероватноћа утицаја одређује се према следећој скали:

Табела 5: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	Утицај изврстан
Више од 50%	В	Утицај вероватан
Мање од 50%	М	Утицај могућ
Мање од 1%	Н	Утицај није вероватан

Поред тога, додатни критеријуми се могу извести према времену трајања утицаја, односно последица. У том смислу могу се дефинисати привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти.

Табела 6: Време трајања утицаја

Ознака	Опис
Д	дуготрајни
П	привремени-повремени

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене утицаја.

У наредној табели дата су планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја:

Табела 7: Планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја

Ознака	Планско решење
1.	Промена намене из пословања у вишепородично становање
2.	Инфраструктурно опремање простора (дефинисање саобраћајног приступа, реализација водоводне мреже)
3.	Заштита секундарног одбрамбеног насипа
4.	Озелењавање предметних парцела

Табела 8: Процена величине утицаја планских решења на животну средину

Циљеви СПУ	Планска решења			
	1	2	3	4
1. обезбеђивање заштите од поплава кроз очување функционалности секундарног насипа	0	+2	+3	+1
2. очување и унапређење квалитета	0	+3	+3	0

површинских и подземних вода				
3. смањење загађења ваздуха и буке кроз планирање саобраћаја	+1	-1	0	+3
4. обезбеђивање довољних површина под зеленилом и очување биодиверзитета	+2	-1	+2	+3
5. развој и унапређење инфраструктурних система (водоснабдевање, канализација, енергетика, управљање отпадом)	+1	+3	0	0
6. смањење ризика од акцидентних ситуација (пожари, хаварије инфраструктуре) кроз примену превентивних и заштитних мера	0	+2	0	0
7. усклађивање планирања простора са принципима климатске отпорности,	+2	+2	0	+3

Табела 9: Процена просторних размера утицаја планских решења на животну средину

Циљеви СПУ	Планска решења			
	1	2	3	4
1. обезбеђивање заштите од поплава кроз очување функционалности секундарног насипа		Л	Л	Л
2. очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода		Л	Л	
3. смањење загађења ваздуха и буке кроз планирање саобраћаја	Л	Л		Л
4. обезбеђивање довољних површина под зеленилом и очување биодиверзитета	Л	Л	Л	Л
5. развој и унапређење инфраструктурних система (водоснабдевање, канализација, енергетика, управљање отпадом)	Л	Л		
6. смањење ризика од акцидентних ситуација (пожари, хаварије инфраструктуре) кроз примену превентивних и заштитних мера		Л		
7. усклађивање планирања простора са принципима климатске отпорности,	Л	Л		Л

Табела 10 : Процена **вероватноће** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви СПУ	Планска решења			
	1	2	3	4
1. обезбеђивање заштите од поплава кроз очување функционалности секундарног насипа		И	И	В
2. очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода		И	И	
3. смањење загађења ваздуха и буке кроз планирање саобраћаја	В	В		И
4. обезбеђивање довољних површина под зеленилом и очување биодиверзитета	В	В	В	И
5. развој и унапређење инфраструктурних система (водоснабдевање, канализација, енергетика, управљање отпадом)	И	И		
6. смањење ризика од акцидентних ситуација (пожари, хаварије инфраструктуре) кроз примену превентивних и заштитних мера		В		
7. усклађивање планирања простора са принципима климатске отпорности,	В	В		И

Табела 11: Процена **времена трајања** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви СПУ	Планска решења			
	1	2	3	4
1. обезбеђивање заштите од поплава кроз очување функционалности секундарног насипа		Д	Д	Д
2. очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода		Д	Д	
3. смањење загађења ваздуха и буке кроз планирање саобраћаја	Д	П		Д
4. обезбеђивање довољних површина под зеленилом и очување биодиверзитета	Д	П	Д	Д
5. развој и унапређење инфраструктурних система (водоснабдевање, канализација, енергетика, управљање отпадом)	Д	Д		
6. смањење ризика од акцидентних ситуација (пожари, хаварије		Д		

инфраструктуре) кроз примену превентивних и заштитних мера				
7. усклађивање планирања простора са принципима климатске отпорности,	Д	Д		Д

Резиме значајнијих утицаја плана:

На основу евалуације значаја утицаја приказаним у претходним табелама, закључује се да имплементација предметних Измена плана не производи стратешки значајне негативне утицаје на планском подручју, односно да ће планска решења уз примену адекватних мера заштите имати позитивне ефекте на животну средину.

5.4. Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Ови ефекти су делом идентификовани у претходном поглављу, али значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Као пример се може навести загађивање ваздуха, вода или пораст буке.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од збира појединачних утицаја. Синергетски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Идентификација кумулативних и синергетских ефеката планских решења на животну средину приказана је у наредној табели:

Табела 12: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Медијум животне средине	Кумулативни ефекти	Синергетски ефекти
Ваздух	-Повећање емисија из саобраћаја - Кумулативно погоршање квалитета ваздуха	Саобраћај + густина становања → повећана концентрација загађујућих материја - Урбана морфологија (зграде) + слаб ветар → задржавање загађења
Вода (површинске и подземне)	- Смањење инфилтрације - Кумулативно оптерећење канализационог система - Потенцијално загађење подземних вода	Насип + урбанизација → ефекат задржавања воде („када“)
Земљиште	Заузимање и деградација земљишта	Урбанизација + инфраструктура → трајан губитак функција земљишта

Бука	- Повећање нивоа буке од саобраћаја - Кумулативно повећање комуналне буке	Саобраћај + густина становања → повећана изложеност буци
Климатски фактори / микроклима	-Повећање урбаног топлотног острва - Смањење постојећих зелених површина	Густина изградње + недостатак зеленила → појачано загревање - Климатске промене + урбанизација → екстремнији услови
Пејзаж и просторне вредности	- Промена визуелног идентитета простора - Кумулативна урбанизација	Урбанизација + губитак природних елемената → деградација пејзажа
Становништво и здравље	- Повећање броја становника - Оптерећење инфраструктуре	Поплавни ризик + густина становања → повећан ризик по људе - Бука + загађење → негативан утицај на здравље
Инфраструктура и комунални системи	- Повећање оптерећења система (вода, канализација, саобраћај) - Кумулативни ризик од преоптерећења	- Интензивне падавине + недовољан капацитет → отказ система

5.5. Процена утицаја планираних активности на животну средину

Процена карактеристичних утицаја за планско подручје, извршена је на основу карактеристика и структуре садржаја, намене и функције простора, као и природних карактеристика подручја.

Планиране активности обухватају изградњу вишепородичних стамбених објеката у зони утицаја постојећег секундарног насипа, што условљава специфичне утицаје на поједине медијуме животне средине.

5.5.1. Ваздух

Током фазе изградње очекују се привремени негативни утицаји услед емисије прашине и издувних гасова механизације. У фази експлоатације могуће је умерено повећање емисија услед интензивирања саобраћаја и грејања, али без значајних дугорочних последица уз примену савремених техничких решења.

5.5.2. Вода

Присуство секундарног насипа има значајан позитиван ефекат у смислу заштите подручја од поплава. Планирана изградња може утицати на режим отицања атмосферских вода (повећање непропусних површина), те је неопходно обезбедити

адекватно одвођење и третман атмосферских и отпадних вода. У фази изградње постоји ризик од локалног загађења услед неадекватног руковања материјама.

5.5.3. Земљиште

Планске активности доприносе трајном заузећу и пренамени земљишта. Могући су привремени негативни утицаји током градње (збијање земљишта и сл.), као и што се јавља потенцијални ризик од загађења услед неправилног складиштења материјала и отпада током радова.

5.5.4. Природна добра

Планске активности неће имати утицај на природна добра, с обзиром да на предметном простору не постоје евидентирана заштићена природна добра.

5.5.5. Становништво

Мањи негативни ефекти на околно становништво ће се јавити приликом извођења радова на изградњи вишепородичних објекта у смислу аерозагађења (честице прашине и сл.) и повећаних нивоа буке. Ови утицаји су привременог карактера и престају након завршетка радова.

У фази експлоатације, бука је углавном последица саобраћаја и животних активности становника.

5.5.6. Непокретна културна добра

Планске активности неће имати утицај на културна добра, с обзиром да се на предметном простору не регистују непокретна културна добра.

Закључак: Утицаји планираних активности су углавном локалног и умереног карактера. Присуство постојећег секундарног насипа представља значајан позитиван фактор у погледу безбедности од поплава. Уз примену прописаних мера заштите, могуће је минимизовати негативне ефекте и обезбедити одрживо коришћење простора.

5.5.7. Инфраструктура

5.5.7.1. Саобраћајна инфраструктура

На обухваћеном простору не планира се јавна саобраћајна инфраструктура, већ интерне саобраћајнице, приступни путеви, тротоари и површине намењене за паркирањем (отворени паркинзи и гараже). Паркирање свих врста возила планира се на индивидуалним парцелама ван јавних површина.

5.5.7.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом грађевинског подручја биће решено преко постојеће и планиране водоводне мреже која ће функционисати у оквиру водоводног система Града Новог Сада. Унутар насеља планира се изградња секундарне водоводне мреже профила Ø 100 mm у свим планираним и постојећим улицама где она до сада није реализована.

Планирана водоводна мрежа задовољиће потребе за водом предвиђених садржаја.

Одвођење отпадних вода

Одвођење отпадних вода у грађевинском подручју биће решено преко сепаратне канализационе мреже. Планира се изградња секундарне канализационе мреже отпадних вода профила Ø 250 mm у свим планираним и постојећим улицама где она до сада није реализована.

Планирана отпадна канализациона мрежа омогућиће несметано одвођење отпадних вода насеља Ветерник.

Одвођење атмосферских вода

Атмосферске воде у грађевинском подручју делом се одводе преко отворене уличне каналске мреже и атмосферске канализације са оријентацијом према отвореним мелиорационим каналима, који функционишу у оквиру мелиорационог слива "Ветерник".

Планирана атмосферска канализација ће се реализовати у виду отворених уличних канала који се могу делом или у потпуности зацевити, а све у складу са наменом простора и просторним и хидрауличким условима.

Планирана атмосферска канализациона мрежа омогућиће несметано одвођење атмосферских вода насеља Ветерник.

Одбрана од поплава

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони насипа II одбрамбене линије насипа "Ветернички" важе следећи услови:

- у појасу ширине 10,0 m мерено од постојеће границе парцеле насипа друге одбрамбене линије мора се оставити слободан пролаз за радно инспекциону стазу, за возила и механизацију службе одбране од поплаве и спровођење одбране од поплаве. У том појасу није дозвољена градња објеката, постављање ограда и сл. У појасу од 5 до 10 m од границе постојеће парцеле могуће је постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре.

Процењује се да ће планирана водоводна и канализациона мрежа, као и одбрана од поплава, заједно са постојећом инфраструктуром, унапредити квалитет животне средине.

5.5.7.3. Енергетска инфраструктура и електронске комуникације

Изменама и допунама Плана се задржава основни концепт снабдевања електричном и топлотном енергијом, као и концепт опремања електронско-комуникационом инфраструктуром дефинисан важећим Планом.

Потребно је да се све активности везане за планиране циљеве у овој области одвијају са циљем да се спречи негативан утицај на животну средину. То подразумева примену свих норматива и стандарда који се примењују при изградњи објеката енергетске и електронско-комуникационе инфраструктуре и поштовање услова надлежних органа и организација код издавања услова, одобрења и сагласности за изградњу објеката.

Процењује се да планиране активности у вези са енергетском и електронско-комуникационом инфраструктуром неће имати утицаја на очување и унапређење квалитета животне средине.

6. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У циљу смањења и контроле негативних утицаја планиране изградње вишепородичних објеката у зони постојећег секундарног насипа, неопходна је примена интегрисаних мера заштите по свим медијумима животне средине.

Применом наведених мера обезбеђује се минимизација негативних утицаја на животну средину и одрживо коришћење простора, уз очување функције постојећег секундарног насипа као значајног елемента система заштите од поплава.

6.1. Заштита ваздуха

У области заштите ваздуха предвиђа се смањење емисије прашине и издувних гасова током изградње применом технички исправне механизације, квашењем површина и контролисаним транспортом материјала, док се у фази коришћења препоручује примена енергетски ефикасних решења и еколошки прихватљивих система грејања, уз повећање зелених површина.

Препоручује се употреба плаво-зелене инфраструктуре и природних решења ради побољшања микроклиматских услова и побољшање квалитета ваздуха.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр.51/25), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13) и др. законском регулативом из ове области.

6.2. Заштита земљишта

У домену заштите земљишта предвиђа се рационално коришћење простора, контрола и правилно управљање отпадом, као и спречавање загађења током извођења радова. Након завршетка изградње потребно је извршити уређење и озелењавање слободних површина.

6.3. Заштита, унапређење и управљање квалитетом вода

Заштита вода обезбеђује се прикључењем на јавни канализациони систем, контролисаним одвођењем атмосферских вода и спречавањем испуштања загађујућих материја у тло и водотокове. Посебан значај има очување функционалности постојећег секундарног насипа, без његовог оштећења или угрожавања стабилности.

Израда планске, односно техничке документације мора бити у складу са општим концептом канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу Града Новог Сада.

Потребно је предвидети сепаративни тип канализационе мреже за сакупљање атмосферских и санитарно-фекалних отпадних вода.

Атмосферске воде чији квалитет одговара II класи воде могу се без пречишћавања одвести у атмосферску канализацију, околну површину, ригол и др., путем уређених испуста који су осигурани од ерозије.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испустити у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина као и воде од прања и одржавања тих површина (паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лаких течности и тек потом испустити у реципијент.

6.4. Заштита од отпадних материја

Поступање са отпадним материјама, треба ускладити са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 109/25– др. закон) и подзаконским актима који проистичу из овог закона.

Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће („Службени лист Града Новог Сада”, број 25/10, 37/10, 3/11, 21/11, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19 и 59/19) и Одлуком о уређивању и одржавању депонија („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 6/03, 47/06-др. одлука и 13/14).

На основу Правилника о условима за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада”, број 19/11 и 7/14) утврђују се број, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама на територији Града Новог Сада.

У циљу ефикасног управљања отпадом треба поштовати следеће мере:

- контролисати непланско депоновање отпада,
- стимулисати разврставање комуналног отпада од стране становништва на месту одлагања,
- смањити количину отпада на извору и др.

6.5. Мере заштите од буке

Заштита од буке спроводи се ограничењем времена извођења радова, применом одговарајуће опреме и планирањем саобраћајних решења која смањују оптерећење, уз формирање зелених баријера где је могуће.

Ради заштите од прекомерне буке потребно је успоставити одговарајући мониторинг, а уколико ниво буке буде прелазио дозвољене вредности у околној животној средини у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", број 96/21) предузимаће се техничке мере за отклањање негативног утицаја буке на животну средину.

6.6. Заштита природних добара

Планирање заштите земљишта остварити спровођењем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („Сл.гласник РС“, бр. 112/2015).

Мере за очување водних ресурса треба да буду у складу са члановима 97. и 98. Закона о водама („Сл.гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон), поштовањем забране испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент, при чему квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализацију у складу са правилима одвођења и предtretмана отпадних вода, односно у крајњи реципијент, према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник, РС“, бр.67/11, 48/12 и 1/16).

Неопходно је предвидети одговарајуће мере за очување квалитета ваздуха у складу са одредбама чланова 4. и 38. Закона о заштити ваздуха, који се односи на предузимање мера за спречавање и смањење загађивања ваздуха, као и сагласно другим одредбама овог Закона које се односе на стационарне и покретне изворе загађивања.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

6.7. Заштита културних добара

Уколико се приликом извођења земљаних радова наиђе на археолошко налазиште или предмете, скелетне налазе, остатке старијег наслојавања и подземне структуре, неопходно је одмах без одлагања стати са радовима, оставити налазе у положају у којем су нађени и обавестити надлежни Завод за заштиту споменика културе.

6.8. Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Ради заштите становништва од јонизујућег зрачења потребно је обезбедити услове за ефикасну контролу извора јонизујућег зрачења у радним процесима и успоставити систематску контролу радиоактивне контаминације животне средине.

Поред радиоактивних супстанци, за које се зна у којој мери могу бити штетне, треба водити рачуна и о другим нерадиоактивним материјалима који зраче и у извесној мери могу бити штетни, што се односи на готово све грађевинске материјале који се користе.

У спровођењу заштите од нејонизујућих зрачења предузимају се следеће мере:

- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
- одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини.

Неопходно је планирати изворе нејонизујућег зрачења од посебног интереса у складу са одредбама Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, бр. 36/09), Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС“, бр.16/25), Правилника о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл.гласник РС“, бр. 16/25) и извршити стручну оцену оптерећења животне средине за поједине изворе и могућност постављања нових, уз обавезу да се прикаже постојеће и планирано стање.

6.9. Заштита зеленила и заштита зеленилом

Слободни простори око објеката вишепородичног становања оплемениће се зеленилом. Декоративно листопадно и четинарско дрвеће и низови шибља у појединачним вртовима чиниће заједнички уређен зелени фонд, а као пратећи садржај

уређења на овим површинама треба додати елементе партерне архитектуре (поплочани платои, стазе, фонтане и сл.).

Минимум 30 % парцеле треба да буде под зеленилом, од чега 60 % треба да је под крошњама високе вегетације. Уколико се због просторних ограничења не може постићи прописани проценат зеленила у директном контакту са тлом, примењују се смернице за урачунавање високе вегетације у укупном проценту зеленила:

- једно дрво средње висине са просечним пречником крошње од 5 m, у пуној физиолошкој зрелости, надокнађује 80 m² зелене површине у директном контакту са тлом; ту спадају врсте попут магнолије, округластог багрема, црвенолисног јавора, албиције, тулипановца и сличне врсте које спадају у категорију средњевисоке декоративне вегетације;

- једно дрво које спада у категорију високе вегетације, са просечним пречником крошње од 10 m, у пуној физиолошкој зрелости, надокнађује око 300 m² зелене површине у директном контакту са тлом; ту спадају врсте попут храста, платана, липе, ликвидамбара и сл.

Површине испод крошњи дрвећа обавезно формирати у виду травнатих површина, минималног пречника од 4 m од осе стабла, а облик ових површина ускладити са просторном организацијом садржаја на парцели.

Код решавања стационарног саобраћаја у двориштима парцела вишепородичних објеката и општеградских центара, обавезно оставити простор за садњу дрвета, на начин да се задовољи параметар – једно дрво на три паркинг-места.

Уколико се садња високог зеленила планира по ободима парцела, неопходно је извршити укалупљивање кореновог система, како не би дошло до оштећења приликом изградње објеката на суседним парцелама. У овом случају неопходно је и водити рачуна о избору биљних врста, односно планирати врсте ускопирамидалних крошњи или врсте које се могу резивати.

Уколико се планира изградња подземних гаража у оквиру комплекса вишепородичног становања, на кровним етажама планираних подземних гаража обавезно формирати озелењени кровни врт, уз очување стабилности крова испод врта. Врста кровне конструкција у великој мери намеће и тип озелењавања.

Озелењавање кровних површина новопланираних гаража вршити према следећим параметрима:

- формирати партерно уређен зелени кров;
- препоручује се формирање травњака у комбинацији са декоративним ниским и средње високим жбуњем;
- дебљина супстрата у пољима предвиђеним за садњу зеленила треба да буде 30 cm са свим неопходним слојевима;
- дрвенасте саднице прсног пречника 14–16 cm (на висини од 1 m) са неинвазивним кореновим системом садиће се у бетонске касете димензија 1,5 × 1,5 × 1,2 m са префорираним страницама (отвори пречника 150 mm);

- простор треба опремити стазама, урбаним мобилијаром и јавном расветом.

Простор треба опремити стазама, урбаним мобилијаром и јавном расветом. Поред одговарајуће вегетације у односу на тип кровног врта и партерног уређења, места за одмор могу да буду изведена помоћу пергола обавијених декоративним листопадним и цветним пузавицама. На овако формираним озелењеним површинама могу се организовати дечија и спортско-рекреативна игралишта са потребним реквизитима на одговарајућој подлози.

У зони заштитног појаса секундарног насипа забрањена је садња високе вегетације.

У рубним деловима, на површинама у директном контакту са тлом, добијеним повлачењем грађевинске линије 5 m (западно) и 10 m (северно), формирати дрворед од високог лишћарског дрвећа. Уколико се дрвеће сади розетама у оквиру поплочања, завршна обрада розете за садњу треба да буде декоративна челична решетка, како би се обезбедио несметани пролазак пешака.

Избор биљних врста треба да буде у складу са педолошким, климатским, хидролошким и другим условима локалитета и одређеном планском наменом да би се остварио максималан ефекат озелењавања.

Озелењавање унутар предметног простора треба да фаворизује аутохтоне дрвенасте и жбунасте врсте као и примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине, а по могућности, не спадају у категорију инвазивних (агресивних алохтоних) врста. На нашим подручјима сматрају се инвазивним следеће биљне врсте: јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus altissima*), копривић (*Celtis* spp.), дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gleditsia triacanthos*), жива ограда (*Lycium barbarum*), петолисни бршљан (*Parthenocissus quinquefolia*), касна сремза (*Prunus serotina*), златни штап (*Solidago gigantea* агтр.), звездан (*Symphoricarpos* spp.), фалопија (*Fallopia* sp.), багрем (*Robinia pseudoacacia*) и сибирски брест (*Ulmus pumila*).

6.10. Заштита од акцидентата

Ради предузимања мера за спречавање удеса и ограничавања утицаја тог удеса, потребно је поштовати одредбе Закона о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11 и 93/12), где је наведено да је привредно друштво и друго правно лице дужно да прибави сагласност надлежног министарства на израђен и достављен План заштите од удеса у складу са Правилником о врстама и количинама опасних материја, објектима и другим критеријумима на основу којих се сачињава План заштите од удеса и предузимају мере за спречавање удеса и ограничавање утицаја удеса на живот и здравље људи, материјална добра и животну средину ("Службени гласник РС", бр. 48/16) и Правилником о начину израде и садржају Плана заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр.82/12).

Град Нови Сад је у обавези да изради Процену угрожености од елементарних непогода и других несрећа, па је неопходно, да уколико се предвиђају објекти привредног друштва и другог правног лица које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама, које управља објектима специфичне делатности са аспекта повишеног ризика по живот и здравље људи од несрећа и терористичких активности, обрати посебна пажња на опасности приликом којих би евентуално дошло до ослобађања опасних материја и угрожавања становништва, материјалних добара и животне средине.

Поред тога Град Нови Сад је у складу са чланом 82. Закона о ванредним ситуацијама у обавези да изради екстерни план заштите од удеса на основу извештаја о безбедности и планова заштите од удеса привредних друштава на својој територији.

6.11. Заштита здравља становништва

У циљу заштите здравља становништва, посебно поменутих осетљивих категорија становништва, предлаже се да се пре изградње обавезно утврди нулто стање квалитета ваздуха, буке, земљишта, подземних вода и воде за пиће као основ за будући мониторинг. Потребно је испоштовати заштитни појас насипа и коте приземља изнад нивоа великих вода и водонепропусних подземних етажа због заштите од поплава са значајним непосредним и посредним последицама по здравље становништва, не само у смислу загађења површинских и подземних вода, а тиме и воде за пиће, земљишта и хране, већ и у смислу утицаја на физичку, економску и социјалну безбедност становништва, да се због високих подземних вода, обезбеди потпуна водонепропусност система за отпадне воде и ефикасно одвођење атмосферских и санитарних отпадних вода. Посебну пажњу треба усмерити на спречавање ширења трансмисивних болести (болести које преносе глодари и инсекти) у условима неадекватних или неконтролисаног управљања површинским, подземним и отпадним водама, уклањање редовне дезинсекције, дератизације и дезинфекције заједничких површина. Предлаже се да се у циљу прилагођавања климатским условима и контроле урбаног топлотног острва, квалитета ваздуха и нивоа буке у животној средини посебна пажња усмери на интензивно озелењавање, постављање зелених баријера ка саобраћајницама и примену пасивних мера хлађења посебно на отвореним просторима намењеним деци. Такође потребно је обратити пажњу на изградњу безбедних пешачких инфраструктура (тротоари, прелази, одвајање од тешког саобраћаја), препознати мере ране идентификације и начина поступања у случају неочекиваних негативних утицаја на здравље становништва посматраног подручја.

6.12. Услови за изградњу саобраћајних површина

На прелазу тротоара преко коловоза (минималне ширине 3 m) и дуж тротоара извршити типско партерно уређење тротоара у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Препорука је да се тротоари израђују од монтажних бетонских елемената или плоча који могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања

различитих намена саобраћајних површина. Поред обликовног и визуелног ефекта, то има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација). Коловоз и бициклистичке стазе завршно обрађивати асфалтним застором.

Поред постојећих, омогућава се изградња нових саобраћајних прикључака у складу са потребама функционисања планиране намене.

На прелазу колског прилаза парцелама преко тротоара, односно бициклистичке стазе, нивелационо решење колског прилаза мора бити такво да су тротоар и бициклистичка стаза у континуитету и увек у истом нивоу. Овакво решење треба применити ради указивања на приоритетно кретање пешака и бициклиста, у односу на возила која се крећу колским прилазом.

Изградњу паркинга извршити у складу са SRPS U.S4.234:2020., којим су дефинисане мере и начин обележавања места за паркирање за различите врсте паркирања.

Такође је потребно извршити резервацију паркинга у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама. Близу улаза, односно излаза резервисати простор за паркирање возила инвалида у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

6.13. Мере заштите у области водне инфраструктуре

Мере заштите у области водне инфраструктуре представљене су кроз услове за изградњу инсталација водне инфраструктуре и прикључака објеката на исте, и дате су у наставку текста.

6.13.1. Водоводни систем

Услови за изградњу водоводне мреже

Трасу водоводне мреже полагати у зони јавне површине, (ако је урбана средина) између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу једнострано, или обострано, уколико је улични фронт шири од 20 m.

Трасе ровова за полагање водоводне инсталације се постављају тако да водоводна мрежа задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре је 0,7–1 m, а вертикално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре 0,5 m.

Задате вредности су растојања од спољне ивице новог цевовода до спољне ивице инсталација и објеката инфраструктуре.

Уколико није могуће испоштовати тражене услове, пројектом предвидети одговарајућу заштиту инсталација водовода.

Није дозвољено полагање водоводне мреже испод објекта високоградње; минимално одстојање од темеља објекта износи 1,0 m, али тако дане угрожава стабилност објекта.

Дубина укопавања водоводних цеви износи 1,2–1,5 m мерено од коте терена, а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода.

На проласку цевовода испод пута предвидети заштитне цеви на дужини већој од ширине пута за минимум 1 m од сваке стране.

На траси новог дистрибутивног водовода предвидети одговарајући број хидраната у свему према важећим прописима. Предност дати уградњи надземних хидраната.

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад обезбеђује у нормалним условима водоснабдевања количину воде од 5 l/s са притиском од 0,5 bara за потребе противпожарне заштите (хидрантска мрежа, спринклерски систем, ...).

За потребе санитарне воде у нормалним условима водоснабдевања Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад обезбеђује притисак на месту прикључења од 2,5 bara.

Водоводни прикључци

Снабдевање водом из јавног водовода врши се прикључком објекта на јавни водовод.

Прикључак на јавни водовод почиње од споја са водоводном мрежом, а завршава се у склоништу за водомер, закључно са мерним уређајем.

Пречник водоводног прикључка величином и типом водомера одређује пројектант на основу претходно урађеног хидрауличког прорачуна унутрашњих инсталација за објекат, а одобрава Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад у складу са техничким нормативима Одлуке о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 60/10, 8/11 – исправка, 38/11, 13/14, 59/16, 59/19 и 59/20) и Правилника о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације („Службени лист Града Новог Сада“, број 13/94).

Прикључење стамбених објеката врши се минималним пречником DN 25 mm.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора имати засебан прикључак.

Индивидуални водомери за мерење потрошње воде за породичне стамбене и пословне објекте, постављају се у засебно изграђеним шахтовима који су лоцирани ван објекта, на парцели корисника, 0,5 m од регулационе линије.

За вишепородичне стамбене објекте водомери, за мерење потрошње воде се постављају у шахтовима лоцираним ван објекта у парцели корисника 0,5 m од регулационе линије и у просторијама за водомере лоцираним унутар самог објекта која мора бити лоцирана уз регулациону линију према уличној водоводној мрежи са које се даје прикључак.

Потребан пречник и положај прикључка треба бити дефинисан пројектом унутрашњих инсталација објекта који се прикључује.

Извођење прикључка водовода, као и његова реконструкција су у надлежности Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Нови Сад.

6.13.2. Канализациони систем

Услови за изградњу канализационе мреже

Трасу мреже фекалне канализације полагати у зони јавне површине између две регулационе линије у уличном фронту једнострано, или обострано, уколико је улични фронт шири од 20 m.

Минимални пречник фекалне канализације је 200 mm.

Трасе фекалне канализације се постављају тако да се задовоље прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање од других инсталација и објеката инфраструктуре је 0,7–1 m, а вертикално 0,5 m.

Није дозвољено полагање фекалне канализације испод објеката високоградње. Минимално одстојање од темеља објекта износи 1 m, али тако да не угрожава стабилност објеката.

Сви објекти за сакупљање и третман отпадних вода морају бити водонепропусни и заштићени од продирања у подземне издане и хаваријског изливања.

Минимална дубина изнад канализационих цеви износи 1,3 m, мерено од горње ивице цеви (уз испуњење услова прикључења индивидуалних објеката), а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода.

На траси предвидети изградњу довољног броја ревизионих шахтова на прописаном растојању од 160 до 200 DN, а максимално 50 m.

Канализација атмосферских вода са саобраћајних и манипулативних површина пре упуштања у атмосферску канализацију или канализацију општег типа Града Новог Сада мора проћи третман на сепаратору лаких нафтних деривата и песколову.

Директно одвођење атмосферских вода са уређених водонепропусних површина и са кровова објеката у јавну канализацију ограничава се на 20 l/s/ha, при прорачуну са количином која одговара двадесетоминутној киши повратног периода две године - усвојити 120 l/s/ha.

Све количине изнад наведених вредности морају се прихватити ретензијом и поступно упуштати у планирану атмосферску канализацију.

Ретензија за прихват атмосферских вода се мора пројектовати унутар парцеле корисника.

Прихват канализације отпадних вода планирати из санитарних чворова и кухиња.

Отпадне воде морају задовољити услове дефинисане Одлуком о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 17/93, 3/94 10/01 и 47/06 – др. одлука). Уколико исте не задовољавају наведене услове, морају имати одговарајући предтретман.

Канализациони прикључци

Прикључак на фекалну канализацију почиње од споја са мрежом, а завршава се у ревизионом шахту.

Пречник канализационог прикључка одређује пројектант, а одобрава Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад, на основу претходно урађеног хидрауличког прорачуна у складу са типом објекта, техничким нормативима, вежећом Одлуком и Правилником Јавног коомуналног предузећа „Водовод и канализација“.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора се прикључити на канализациону мрежу, ако је она изграђена.

Прикључење индивидуалних стамбених објеката врши се минималним пречником DN 160 mm, а колективних стамбених и већих пословних минималним пречником DN 200 mm.

Ревизионо окно лоцира се на парцели корисника, на 0,5 m од регулационе линије.

Објекат који се водом снабдева из сопственог изворишта може се прикључити на фекалну канализацију под условом да се постави водомер за мерење исцрпљене воде.

Прикључење подрумских и сутеренских просторија, као и базена на канализациони систем дозвољава се само преко аутономног постројења, препумпавањем.

Код решавања одвода употребљених вода поступити по Одлуци о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију.

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина и воде од прања и одржавања тих површина (претакачка места, точећа места, паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лакних течности и тек потом испуштати у реципијент.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испуштати у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Извођење прикључка канализације, као и његова реконструкција су у надлежности Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад.

6.13.3. Водни услови

Плански документ је израђен у складу са планском документацијом вишег реда, важећим прописима и нормативима за планска решења и испоштовани су прописи који регулишу потпуну заштиту водног режима и водних објеката у условима коришћења вода, заштите од вода и заштите површинских и подземних вода од загађења, уз усклађивање планираних објеката с постојећим водним објектима и хидромелиорационим уређењем предметног подручја и општим концептом снабдевања водом, канализања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу насеља, а који су дефинисани законским и под законским актима којима се уређује област вода.

Планским уређењем простора уважени су чланови од 4. до 23. Закона о водама, којима се одређује појам, управљање и намена водног добра (воде и водно земљиште) и водних објеката и испоштоване су забране и ограничења из члана 133. истог закона.

При изради Плана, испоштоване су забране и ограничења из члан 133. Закона о водама којима је забрањено:

- мењати или пресецати токове поземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму у којем се угрожава снабдевање питком или технолошким водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката,
- градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за

одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала,

- вршити, без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго).

Сви радови се морају планирати тако да не угрозе стабилност водних објеката и не спрече одржавање водних објеката и не доведу до погоршања водног режима.

При изради планске документације, уважени су подци о водним објектима на предметном простору:

- Простор обухваћен Планом припада сливу реке Дунав и водном подручју Дунав

- Обухват Измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Ветерник (локалитет на парцелама бр. 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 к.о. Ветерник), граничи се у источном делу са парцелом насипа Ветернички (к.п. бр. 4279 к.о. Ветерник). Насип Ветернички представља другу одбрамбену линију од великих вода реке Дунав.

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони насипа друге одбрамбене линије уважити следеће:

- У појасу ширине 10,0 m мерено од постојеће границе парцеле, оставити слободан пролаз за радно инспекциону стазу, за возила и механизацију службе одбране од поплаве и спровођење одбране од поплава. У том појасу није дозвољена градња подземних и надземних објекта нити постављање ограда и сл.

- У појасу 5 m до 10 m од границе постојеће парцеле, могуће је постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре.

Водоснабдевање предметног простора планира се из јавне водоводне мреже према условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Услови заштите вода

Планско решење је у складу са општим концептом каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу Града Новог Сада, уз уважавање следећег:

- У површинске воде и отворене канале, забрањено је испуштати било какве воде осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (II класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода.

- Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање.

- У подземне воде забрањено је уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, осим ефлуента чији квалитет задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

Канализациона мрежа планира се сепаратног типа посебно за атмосферске отпадне воде, санитарне отпадне воде и технолошке отпадне воде.

Условно чисте атмосферске воде са предметног локалитета, чији квалитет је одређен условом 5.1. (Водни услови број I-1253/5-25 од дана 22.01.2026.) могу се без пречишћавања путем интерне атмосферске мреже и преко уређених испуста, одвести у јавну атмосферску канализацију према условима надлежног комуналног предузећа или на зелене површине унутар парцеле.

За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (манипулативни простор, паркинг и сл.), пре улива у рецепијент, планирати одговарајући предтретман потенцијално запрљаних атмосферских вода ради издвајања минералних и других уља и брзоталоживих честица и обезбеђење квалитета захтеваног у тачки 5.1. (Водни услови број I-1253/5-25 од дана 22.01.2026.).

Санитарне отпадне воде и технолошке отпадне воде предметног простора испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на насељско или централно постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), према условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Забрањено је непречишћене отпадне воде испуштати у водотоке/канале.

Уважини су и сви други услови за сакупљање, каналисање и диспозицију отпадних вода које пропише надлежно јавно комунално предузеће.

Намена водног земљишта се не може мењати без сагласности ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

6.14. Мере заштите у области енергетске инфраструктуре и електронских комуникација

6.14.1. Електроенергетски систем

Током изградње електроенергетског вода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе вода. Неопходно је због тога, приликом постављања вода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења.

6.14.2. Систем снабдевања топлотном енергијом

Током изградње гасовода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе. Неопходно је због тога, приликом постављања гасовода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења.

Потребно је поштовати сва прописана растојања од гасних инсталација и у свему се придржавати Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar (Сл. гласник РС, бр. 86/15) (у даљем тексту:Правилник) и Техничких услова за изградњу гасовода и објеката у заштитном појасу гасоводних објеката.

Услови дистрибуције природног гаса дефинисани су Уредбом о условима за испоруку и снабдевање природним гасом („Сл.гласник РС“ бр. 49/22, 32/23, 97/2023). Начин и технички услови прикључења, траса гасног прикључка, место прикључења на дистрибутивну гасну мрежу, као и положај мерно регулационе станице у односу на објекат дефинисани су у техничким условима прикључења, који чине саставни део овог Решења. Објекат се прикључује у свему према Закону о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцију гасовитих угљоводоника („Сл.гласник РС“, бр. 104/09) и Правилнику.

Пре почетка радова обавезно извршити шлицовање ради утврђивања тачног положаја гасних инсталација и ускалађивање предметне трасе са нашим техничким условима. Обавезује се извођач радова дефинисаних пројектном документацијом, да приликом наилаaska на гасовод, код извођења истих, одмах извести “Нови Сад-Гас” ДОО ради даљег поступка. Земљане радове у близини трасе гасовода вршити искључиво ручни ископом. Неопходне радове на заштити или отклањању евентуалних оштећења гасовода приликом извођења предметних радова, извршиће “Нови Сад-Гас” ДОО на терет Инвеститора.

6.14.3. Електронске комуникације

У току експлоатације водова електронских комуникација нема негативног утицаја на животну средину, а у току изградње може доћи до привремене деградације земљишта која се неутрализује каснијим затрпавањем рова и нивелацијом са околним земљиштем.

7. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процену утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

За све пројекте који се буду реализовали у границама обухвата плана, утврђује се обавеза предузимања мера заштите животне средине, а за пројекте који могу имати утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину.

Студију процене утицаја за постојеће и планиране садржаје треба радити са циљем да се прикупе подаци и предвиде утицаји на здравље људи, флору и фауну, земљиште, воду, ваздух, материјална и културна добра и узајамно деловање свих чинилаца на сваком од наведених објеката, као и мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити.

8. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

Успостављање система праћења компонената животне средине, је део стратешког опредељења у очувању изузетних природних и културно-историјских вредности природног добра, уз одрживо коришћење обновљивих природних ресурса. Због тога израда катастра загађивача на територији општине и развој мониторинг система представља један од приоритета заштите животне средине. Резултати мониторинга на најбољи начин осликавају промене у времену и простору и тиме обезбеђују могућност адекватног и правовременог реаговања, кориговања започетих активности и тестирања исправности утврђених програма заштите и развоја.

Према члану 69. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон, 94/24), циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- обезбеђење мониторинга;
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- дефинисање мониторинга загађивача;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Основни параметри који треба да се прате на простору у обухвату Плана треба да обухвате главне компоненте животне средине:

- земљиште,
- воду,
- ваздух,
- буку.

Поред праћења ових основних параметара животне средине, прате се и други параметри који указују на квалитет животне средине, нпр. мониторинг отпада.

У циљу свеобухватног сагледавања свих проблема, потребно је додатно консултовати све надлежне органе и организације, како би се створила савремена мрежа која одговара свим европским стандардима, имајући у виду да је заштита животне средине веома важан сегмент нашег будућег развоја и просперитета.

Утврђивање нултог стања животне средине

Утврђивање „нултог стања“ животне средине, у зависности од врсте планиране активности и локацијских карактеристика, обухвата мерење квалитета ваздуха,

површинских и подземних вода, квалитета земљишта, мерења нивоа комуналне буке, мерење нивоа електромагнетног и радиоактивног зрачења.

Циљ испитивања „нултог стања“ је дефинисање стања животне средине пре извођења било каквих радова, а у циљу утврђивања каснијег евентуалног утицаја планираних радова на квалитет животне средине.

Мониторинг земљишта

Активности на мониторингу квалитета земљишта на простору у обухвату Плана подразумевају праћење стања и промена у оквиру следећих параметара земљишта:

- физичко-хемијске карактеристике (механички састав, киселост, садржај хумуса, садржај укупног азота, садржај калијума, фосфора и калцијума). Садржај микроелемената: магнат, гвожђе, бакар и цинк. За поседе око индустријских зона испитује се и присуство штетних материја : кадмијум, кобалт, никл, арсен, хром, олово, жива, као и садржај специфичних органских политаната (угљоводоници, пестициди, минерална уља).
- микробиолошке карактеристике (садржај и бројност врста).

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које је утврђена евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Контролу квалитета земљишта потребно је спроводити у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18, 95/18- др.закон, 94/24), Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Службени гласник РС", бр. 30/18 и 64/19).

Мониторинг воде

Мониторинг вода треба вршити у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон, 94/24), Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 , 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", број 74/11) и др.важећим подзаконским актима.

Потребно је да се испитују следећи параметри: температура воде, температура ваздуха (на терену), боја, мирис, видљиве материје, рН, укупне суве материје, жарени остатак, губитак жарењем, суспендоване материје, таложне материје, НРК, ВРК5 (хомогенизован узорак), ВРК5 (филтриран узорак), амонијак, нитрати, уља (угљенотетрахлоридни екстракт), сулфати, сулфиди, хлориди, гвожђе, феноли, детерџенти (као алкилбензол сулфонат), натријум, укупни фосфор, укупни азот, калијум, електропроводљивост и беланчевине.

Подаци ових мерења треба да послуже за санацију стања, а база података за прорачуне пројектовања система за пречишћавање отпадних вода, као и за информисање и едукацију грађана из ове области.

Мониторинг ваздуха

Мониторинг треба да се врши ради процене аерозагађења на основу мерених или процењених података и добијања информација о загађујућим материјама, које доспевају у атмосферу и концентрацији око извора загађења.

Контролу квалитета ваздуха треба организовати тако да се прво изврши идентификација свих могућих присутних полутаната. Након идентификације присутних полутаната, потребно је организовати систематско испитивање квалитета ваздуха, мерењем концентрације присутних загађујућих материја.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр.51/25), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 11/10, 75/10 и 63/13) и др.подзаконским актима.

Мониторинг буке

Праћење нивоа буке неопходно је извршити у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21), Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", број 139/22) и др.подзаконским актима из ове области.

Мониторинг отпада

Мониторинг отпада треба вршити ради изналажења оптималних варијанти за решавање санације насталог отпада.

У циљу правилног управљања отпадом неопходно је идентификовати све врсте отпадних материја које ће се генерисати и класификовати према пореклу (опасан отпад, комунални чврст отпад, индустријски отпад). Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Србије", бр.109/25-др.закон) и осталим подзаконским актима.

Предвиђање промена параметара квалитета животне средине на подручју плана

На основу свих података, користећи информациони систем заштите животне средине, могуће је предвидети, спречити еколошке катастрофе и утврдити оптималне мере за санацију и рекултивацију.

Подаци о стању и квалитету животне средине првенствено треба да буду усмерени на формирање информационих основа за функционисање система, што значи планирано и перманентно формирање записа у бази података система о измереним и утврђеним вредностима параметара квалитета свих елемената животне средине.

Припрема и извођење превентивних активности заштите животне средине

Превентивне активности на заштити животне средине се припремају и извршавају на основу предвиђања промена стања животне средине, и посредно, на основу анализе стања и квалитета животне средине. Припреме и извођење превентивних активности на заштити животне средине треба да обухватају:

- оперативни план превентивних активности заштите животне средине,
- израду планова превентивног деловања на појединачним локалитетима,
- израду планова потребних ресурса за планиране превентивне активности на заштити животне средине,
- припрему неопходне оперативне документације за извођење превентивних активности,
- израду подлога за надзор и контролу извођења превентивних активности заштите и контролу квалитета извршених поступака на заштити животне средине.

9. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 94/24).

Будући да су досадашња искуства недовољна у примени стратешке процене предстоји решавање бројних проблема. У досадашњој пракси стратешке процене планова присутна су два приступа:

- 1) технички: који представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме где није проблем применити принципе за ЕІА (процену утицаја на животну средину),
- 2) планерски: који захтева битно другачију методологију из следећих разлога:
 - планови су знатно сложенији од пројеката, баве се стратешким питањима и имају мање детаљних информација о животној средини,
 - планови се заснивају на концепту одрживог развоја и у већој мери поред еколошких обухватају друштвена и економска питања,

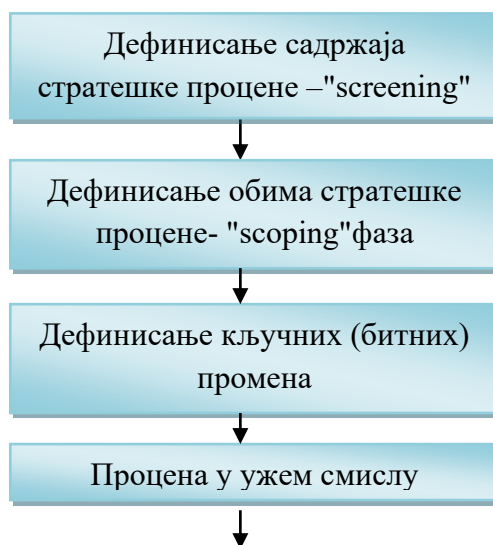
- због комплексности структура и процеса, као и кумулативних ефеката у планском подручју нису примењиве симулационе математичке методе,
- при доношењу одлука већи је утицај заинтересованих страна и нарочито јавности, због чега примењене методе и резултати процене морају бити разумљиви учесницима процеса процене.

Због наведених разлога у пракси стратешке процене користе се најчешће експертске методе као што су: контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика итд.

Као резултанта примене било које методе појављују се матрице којима се испитују промене које би изазвала имплементација плана и изабраних варијанти. Матрице се формирају успостављањем односа између циљева плана, планских решења и циљева стратешке процене са одговарајућим индикаторима.

У овој стратешкој процени примењена је методологија процене која је код нас развијана и допуњавана у последњих неколико година ^{1 2 3} и која је углавном у сагласности са новијим приступима и упутствима за израду стратешке процене у Европској Унији. ⁴

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико фаза, и то:

¹ Стојановић Б. , Процена утицаја на животну средину и услови за заштиту и унапређење животнесредине, Секторски прилог за „Генерални план Приштине“, ИАУС, 1996.

² Стојановић Б., Управљање животном средином у просторном и урбанистичком планирању – Стање и перспективе, у монографији "Новији приступи и искуства у планирању", ИАУС, 2002, стр.119-140.

³ Стојановић Б., Н. Спасић, Критички осврт на примену закона о стратешкој процени утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању, ИЗГРАДЊА, Бр.1, 2006, стр. 5-11.

⁴ A Source Book on Strategic Environmental Assessment of Transport Infrastructure Plans and Programs, European Commision DG TREN, Brussels, October 2005.

Анализирајући поступак израде Извештаја, може се закључити да се он састоји, из четири основне фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања,
- процена могућих утицаја на животну средину,
- мере заштите животне средине,
- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза, потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Извештај о стратешкој процени ради се у фази израде одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ветерник . Оба документа биће изложена на јавни увид са обезбеђењем учешћа јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени.

Тешкоће при изради Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана на животну средину нису уочене тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера предметног Плана на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена на основу постојећих података о стању животне средине планског подручја, услова надлежних институција, природних карактеристика, као и друге доступне документације.

У поступку израде Извештаја, успостављена је сарадња са заинтересованим органима и организацијама, овлашћеним институцијама и надлежним органом за послове заштите животне средине.

Уочене тешкоће, значајне за квалитетну процену стања животне средине и ток процене утицаја стратешког карактера су:

- непостојање јединствене методологије за израду Стратешке процене утицаја на животну средину,

- непостојање података који се односе на мониторинг животне средине на простору у обухвату плана.

10. ЗАКЉУЧЦИ ИЗВЕШТАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена утицаја Одлуке о изменама и допунама плана генералне регулације насељеног места Ветерник на животну средину урађена је у поступку израде Одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације насељеног места Ветерник, (локалитет на парцелама број 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 КО Ветерник) на основу Решења о спровођењу поступка стратешке процене утицаја Одлуке о изменама и допунама плана генералне регулације насељеног места Ветерник (локалитет на парцелама број 3625/1, 3625/4, 3625/5 и 3625/6 КО Ветерник) на животну средину, број V-35-543/25 од 10.10.2025. године, које је донела Градска управа за урбанизам и стамбене послове.

На основу извршене анализе може се констатовати да планирана изградња вишепородичних стамбених објеката у зони постојећег секундарног насипа има ограничене и контролисане утицаје на животну средину.

Идентификовани негативни утицаји пре свега су локалног и привременог карактера и односе се на фазу изградње (прашина, бука, привремено заузеће земљишта), док су у фази коришћења углавном умерени и условљени повећањем саобраћаја и интензитета коришћења простора.

Присуство постојећег секундарног насипа представља значајан позитиван фактор, јер обезбеђује заштиту простора од поплава и доприноси укупној безбедности планиране намене. Истовремено, планским решењем је неопходно обезбедити очување његове стабилности и функционалности.

Применом предложених мера заштите животне средине могуће је у потпуности ублажити или свести на прихватљив ниво све потенцијалне негативне утицаје. Посебан значај имају мере у области управљања отпадним и атмосферским водама, заштите ваздуха, очувања зелених површина и контроле буке.

План доприноси рационалном коришћењу простора и урбаном развоју, уз могућност унапређења квалитета животне средине кроз уређење простора и формирање зелених површина.

Закључује се да је план прихватљив са аспекта заштите животне средине, под условом да се све прописане мере заштите доследно спроводе у свим фазама реализације.

11. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ПРОПИСИ:

- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон, 94/24),
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр.94/24),
- Закон о путевима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 41/18),
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 94/24),
- Уредба о Листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, Листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 106/25),
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94),
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04, 25/15, 109/21);
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности ("Службени гласник РС", број 36/09, 93/12);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр.109/25-др.закон);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", број 36/09, 95/18);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 95/24);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр.51/25),
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10, 63/13),
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-др.закон),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12),
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 139/22),
- Правилник о условима и начину сакупљања, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", бр. 98/10),

- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16, 95/18-др.закон и 71/21),
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС", бр.71/94, 52/11 - др. закон и 99/11 - др. закон),
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10);
- Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", број 92/10).

12. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

1. Извод из ПГР-а насељеног места Ветерник.....	A3
2. Аеро-фото снимак	A4
3. План намене површина.....	1:2500
4. Инжењерско - геолошка карта	A4
5. Педолошка карта	A4